

Åmåls kommun

Styrdokument

Åmåls kommuns säkerhetsstrategi

2020-2023

Antaget av kommunfullmäktige 31 mars 2020 KF § 44

Innehåll

1. Syfte och ingående delar i säkerhetsstrategin.....	2
1.1 Säkerhetskultur	3
1.2 De fyra säkerhetsområdena	3
1.3 Utvecklingsområde och strategiskt mål.....	3
1.4 Det skyddsvärda i samhället	3
2. Process	4
2.1 Processbeskrivning	4
2.2 Risk- och sårbarhetsanalyser	5
2.3 Framgångsfaktorer i processen	5
2.4 Mätning och uppföljning	7
3. Roller och ansvar i säkerhetsprocessen.....	8
4. Beskrivning av säkerhetsområden med uppdrag och aktiviteter	9
4.1 Krishantering	9
4.2 Totalförsvarsplanering	10
4.3 Säkerhetsskydd	10
4.4 Brott och brottsförebyggande	11
4.5 Rapportering	12
5. Bilagor:	12

1. Syfte och ingående delar i säkerhetsstrategin

I säkerhetsarbetet finns det en stor flora av ämnes specifika begrepp och definitioner, det kan därför vara lämpligt att skriva ut och ha bilaga 1 vid sin sida samtidigt som strategin läses.

Med säkerhetsstrategin finns framför allt två huvudsakliga syften. Det ena är att säkerställa en övergripande och fungerande process för säkerhetsarbetet i Åmåls kommun.

Det andra syftet med strategin är att få en gemensam syn på vad säkerhet innebär i Åmåls kommun. Säkerhet tolkas och uppfattas idag olika av kommunens aktörer. Det är därför viktigt att vår syn på säkerhet är gemensam och på detta sätt blir transparent, mätbar och kommunicerbar.

I Åmåls säkerhetsstrategi ingår: *Säkerhetskultur, säkerhetsområden, kommunens utvecklingsområde och strategiskt mål samt det skyddsvärda i samhället*. Genom ett definierat innehåll i strategin kan ärenden kategoriseras och placeras i en process. En tydlig röd tråd skapas till strategiska utvecklingsområdet *Livslång trygghet* och strävan mot kommunens strategiska mål:

I Åmål ska alla kunna leva under goda och trygga förhållanden

Bilden nedan visualiserar Åmåls kommuns säkerhetsstrategi där vi bygger vår borg av säkerhet för att skydda det skyddsvärda i samhället.

Genom den gemensamma säkerhetsstrategin kan en medveten process utvecklas och vara transparent och kommunicerbar inom kommunen, gentemot andra myndigheter och viktiga samhällsaktörer¹. En tydlighet skapas när ett ärende kan placeras i ett säkerhetsområde och kopplas till gällande lagar, förordningar, risk- och sårbarhetsanalyser m.m. Utifrån denna grund kan kommunen arbeta systematiskt med att identifiera vilka uppdrag eller aktiviteter som eventuellt saknas i respektive säkerhetsområde. Med en gemensam säkerhetsstrategi blir vi bättre rustade för samhällsstörningar², eller om skada uppstår, bättre rustade att minimera konsekvenserna.

¹ Aktörer som är av avgörande betydelse för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner inom en samhällssektor.

² "De företeelser och händelser som hotar och ger skadeverkningar på det som ska skyddas i samhället"

1.1 Säkerhetskultur

Säkerhetskulturen utgör fundamentet i strategin. För att säkerställa skyddet av det som är skyddsvärt måste det i grunden finnas en vilja och drivkraft som naturlig del i kommunens processer, hos chefer och medarbetare. Denna vilja kallas i Åmåls kommun för säkerhetskultur. En säkerhetskultur kan vara svår att definiera men beskrivs av arbetsmiljöverket på följande sätt:

”Säkerhetskultur är de gemensamma attityder, värderingar och uppfattningar som chefer och anställda har om förhållandet till säkerhet. Säkerhetskulturen har alltså stor betydelse för hur man arbetar. Det som kännetecknar en god säkerhetskultur på en arbetsplats är att ledningen prioriterar och hanterar säkerhetsfrågor på alla nivåer i verksamheten och att de är en del av "kulturen".

1.2 De fyra säkerhetsområdena

Det finns fyra säkerhetsområden i strategin: *Krishantering, brott och brottsförebyggande, säkerhetskultur och totalförsvarsplanering*. Enligt strategin står de fyra säkerhetsområdena likt pelare på fundamentet av vår säkerhetskultur. Ett säkerhetsområde ensamt är svagt, men tillsammans blir de starka. Alla säkerhetsområden krävs för att möta hotbilderna. Säkerhetsområdena är i grunden likvärdiga och ska därför inte viktas. Beroende på sammanhanget, eller under vilka omständigheter de utmanas, kan de behöva prioriteras på olika sätt. Respektive säkerhetsområde beskrivs närmare under punkt 4.

Respektive säkerhetsområde representerar ett antal olika lagar, förordningar, Risk och sårbarhetsanalyser, interna styrdokument m.m. Det skapas en tydlighet genom respektive säkerhetsområde vilka regelverk, uppgifter och krav som ställs på Åmåls kommun och ger ett stöd hur vi skall agera, utveckla den övergripande säkerhetstjänsten i kommunen.

1.3 Utvecklingsområde och strategiskt mål

På våra säkerhetsområden vilar enligt strategin det strategiska utvecklingsområdet *Livslång trygghet* och strävan mot det strategiska målet *I Åmål ska alla kunna leva under goda och trygga förhållanden*. Säkerhetsstrategin ska följa Fullmäktiges arbetsordning och nämndernas reglementen, harmoniera med Reglemente för intern kontroll samt med Åmåls kommuns visionsstyrningsmodell, och på så sätt vara en integrerad del i verksamhetsledningen.

Säkerhetsstrategin antas av kommunfullmäktige. Strategin ska utgöra styrdokument för allt säkerhetsarbete i Åmåls kommun. Framtida beslut som rör policys, handlingsplaner, riktlinjer och rutiner som är direkt kopplade till säkerhet ska ta hänsyn till detta styrdokument.

1.4 Det skyddsvärda i samhället

Högst upp i strategin finns det mest skyddsvärda i samhället. Den av regeringen fastställda Nationella säkerhetsstrategin har fem definierade skyddsvärda områden vilka är direkt sammankopplade med skyddet av Åmåls viktiga samhällsfunktioner som exempelvis politisk ledning, sjukvård, skola, räddningstjänst, äldreomsorg, tillgång till vatten m.m. Dessa värden är högst relevanta för Åmåls säkerhet och ledstjärnan i allt säkerhetsarbete. De bildar därför taket på strategin som vår säkerhetskultur, säkerhetsområden, strategiska mål och utvecklingsområde ska bära upp och skydda.

Nationell säkerhetsstrategi definierar följande som skyddsvärt:

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättsäkerhet, mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

2. Process

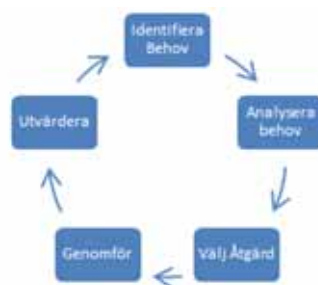
Säkerhetsprocessen ska säkerställa ett systematiskt arbete för det gällande strategiska målet och det som är skyddsvärt i samhället. En fungerande säkerhetsprocess kräver att strategin är definierad i enlighet med punkt 1. Med en gemensam säkerhetsstrategi som är accepterad och väl implementerad kan kommunen agera med en medvetenhet som sträcker sig mellan förvaltningar, bolag och externa aktörer.

För att lyckas med processen krävs samordning, långsiktighet och ett systematiskt arbete där målen och styrningen är tydliga. Endast då kan vi skapa möjlighet att samordna och generera synergieffekter i arbetsinsatser, ekonomi och resurser vilket ger högre verkansgrad i det strategiska målet.

Processen kräver att såväl förtroendevalda, chefer och medarbetare har tillräcklig kompetens och tillgång till verksamhetsanpassade metoder, arbetssätt och stöd för att genomföra arbetet.

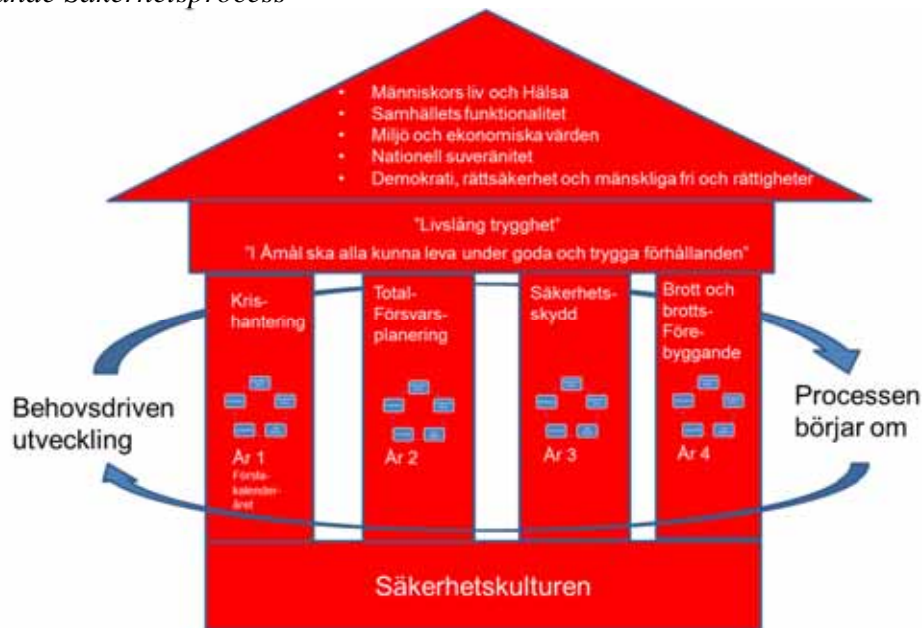
2.1 Processbeskrivning

Själva processen omfattar de fyra säkerhetsområdena. Områdena drivs av behovsdriven utveckling, se bild nedan:

Varje säkerhetsområde är omfattande. För att säkerställa behovsdriven utveckling måste processen tids-differeras. Processen med samtliga säkerhetsområden sträcker sig över en mandatperiod med ett överlappande år, i syfte att det alltid ska finnas en gällande process oavsett politisk ledning. Processen börjar alltid om under första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige. Säkerhetsområdena fokuseras tids-differerat, ett område i taget, under mandatperiodens fyra år, i fokusområden. Övriga säkerhetsområden är fortsatt aktiva men genom fokusområden säkerställs ett systematiskt arbete med strategin. På följande sida visas den övergripande säkerhetsprocessen:

Övergripande Säkerhetsprocess

Bilden visualiserar processen, hur säkerhetsområdena kan utvecklas och förändras efter behov medan det skyddsvärda, våra strategiska utvecklingsområden, strategiska mål och säkerhetskulturen är mer långsiktiga och bestående.

2.2 Risk- och sårbarhetsanalyser

Inom varje säkerhetsområde ska olika typer av säkerhetsanalyser göras. Syftet med säkerhetsanalys är att tillsammans identifiera säkerhetsbehov inom kommunen, vilket ska resultera i uppdrag och aktiviteter för hur arbetet ska bedrivas under mandatperioden. Erfarenheter från inträffade händelser, övningar, oberoende granskningar och uppföljningar ska utgöra underlag för analysarbete i de olika säkerhetsområdena.

2.3 Framgångsfaktorer i processen

Chefer på alla nivåer ska i sin styrning av säkerhetsarbetet ta hänsyn till att följande fyra strategiska framgångsfaktorer behöver beaktas särskilt i processen säkerhet:

- Skapa säkerhetskultur
- Uppdrag och aktiviteter
- Utbildning och kunskap
- Samordning, samverkan och det geografiska områdesansvaret

2.3.1 Framgångsfaktor skapa säkerhetskultur

Säkerhetskultur skapas när varje förtroendevald och anställd ser säkerhetsarbete och incidentrapportering som en naturlig del i vardagen. Förtroendevalda och anställda ska informeras och efter behov utbildas om hot, risker och säkerhetsrutiner. Säkerhetsrelaterade händelser och incidenter ska rapporteras som säkerhetsobservationer i KIA-systemet som är kommunens webbaserade processverktyg för anmälan.

I säkerhetskulturen ska riskanalyser ingå i planering eller förändring av verksamheter, lokaler, IT-system och rutiner. Riskkostnader ska optimeras genom gemensamma analyser av skade-, försäkrings- och skyddskostnader.

Vardagliga säkerhetskrav och säkerhetsrutiner samt planer för samhällstörningar ska utformas så att organisationen vid en situation i största möjliga utsträckning kan behålla sina ordinarie ledningsstrukturer, arbetssätt och rutiner.

Särskild vikt ska läggas vid skydd av integritetskänslig och säkerhetsklassad information. Stor vikt ska också läggas vid skydd för förtroendevalda och anställda som arbetar i utsatta miljöer eller med kontroversiella projekt.

2.3.2 Framgångsfaktor uppdrag och aktiviteter

Tydliga uppdrag och aktiviteter ska finnas inom respektive säkerhetsområde. För att skapa dessa ska övergripande risk- och sårbarhetsanalyser genomföras i varje säkerhetsområde. Delaktighet krävs av förvaltningar och bolag för att mål och styrningar ska bli så relevanta som möjligt. Vid behov ska en övergripande risk- och sårbarhetsanalys (RSA) brytas ner till en förvaltning eller bolag RSA. Med RSA som utgångspunkt ska uppdrag och aktiviteter tas fram för arbetet med säkerhet. Dessa uppdrag och aktiviteter ska framgå av de verksamhetsplaner som antas av respektive nämnd/styrelse.

2.3.3 Framgångsfaktor utbildning och kunskap

I syfte att samordna och öka förmågan inom samtliga säkerhetsområden planeras en övergripande övnings- och utbildningsplan av säkerhetssamordnaren. Planen ska fastställas av kommunchefen. För att kunna göra korrekta prioriteringar ska hänsyn tas till ny kunskap och forskning, kontinuerlig omvärldsbevakning, aktuella riskanalyser, statistik, händelserapporter, medborgardialoger, utvärderingar, dialoger med förvaltningar, bolag, näringsliv, representanter från civilsamhället samt trygghetsundersökningar.

Vid behov ska riktade utbildningsinsatser genomföras samt att beredskap ska finnas för förändrade och utvecklade arbetssätt för att uppnå ökad kunskap och utveckling inom de olika säkerhetsområdena.

Säkerhetssamordnaren har det övergripande samordningsansvaret för kompetensutveckling och erbjuder stöd med utbildning och kunskapsspridning. Respektive förvaltning och bolag ansvarar för att medarbetarna får kunskap och utbildning i säkerhet, anpassad till aktuell verksamhet.

2.3.4 Framgångsfaktor samordning, samverkan och det geografiska ansvarsområdet

Säkerhetsarbetet ska samordnas inom kommunen, mellan förvaltningarnas och bolagens verksamheter och med viktiga civila aktörer. Samverkan med polis, näringsliv, bevakningsbolag och civilsamhälle är en viktig förutsättning för ett framgångsrikt säkerhetsarbete.

Kommunen har det geografiska områdesansvaret vilket innebär att verka för att olika aktörer samverkar för att åstadkomma inriktning och samordning. Det gäller såväl i det förebyggande arbetet som vid en inträffad samhällsstörning. I Åmåls kommun finns ett antal råd och forum som är specifikt kopplade till säkerhet och kontinuerligt områdesansvar.

Vid behov skapas ur dessa råd och forum en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF). ISF-grupper är tillfälliga i tid och rum. De skapas efter behov samt kompetens och kan arbeta förebyggande eller med akuta samhällsstörningar.

Trygg Åmål kris och säkerhetsråd verkar för att utveckla säkerhetsområdena krishantering samt brott och brottsförebyggande med Åmåls kommuns befolkning, myndigheter och lokala företag. Ambitionen under mandatperioden är att utveckla och implementera Trygg Åmål kris och säkerhetsråd, som grund för att skapa en lokal ISF funktion (inriktning och samordningsfunktion). Målgrupperna är främst lokala offentliga aktörer, lokala företag och lokala frivilligorganisationer.

Dalslands krishanteringsråd samlas en gång per år och består av kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål. Uppgiften är att under mandatperioden utveckla samordning och hantering inför fredstida kriser. Målgrupperna är främst offentliga aktörer, företag med större geografiskt område än enskild kommun samt frivilligorganisationer.

Säksam Dalsland är säkerhetssamordnarnas forum för att lyfta gemensamma säkerhetsfrågor och omfattar kommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud och Åmål. Målet är att stödja varandra, hitta samarbetsområden och utveckla dessa.

E-rådet ska stödja inom säkerhetsområde säkerhetskydd med fokus på IT och informations-säkerhet samt digitalisering. Rådet är i dag internt, men är öppet för att utveckla samarbeten och gemensamma lösningar. Rådet startade 2019 och ska under mandatperioden utvecklas till en stödjande funktion i den kommunala verksamheten.

2.4 Mätning och uppföljning

Övergripande mätning- och uppföljningsmetoder för att kunna utvärdera och mäta resultat av utförda uppdrag och aktiviteter kopplade till strategin består av följande:

- Trygghetsundersökningar
- Anmälningssstatistik, inklusive statistik i kommunens interna incidentrapporteringsystem
- Oberoende revisioner inom specifikt säkerhetsområde

2.5 Omvärldsbevakning

Omvärldsbevakning sker kontinuerligt genom kommunens kommunikatör. Kommunikatören följer nyhetsflödet i de dagsaktuella medierna. Säkerhetssamordnaren följer MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) genom krisinformation.se som består av verifierad myndighetsinformation. Kommunen följer även rapporteringar i webbaserade informationssystemet (WIS).

Säkerhetssamordnaren ska på årsbasis ta del av följande säkerhetsdokument:

- Säkerhetspolisens Årsbok
- Försvarets radioanstalts årsbok
- Myndighetsgemensam lägesbild om organiserad brottslighet
- Den militära underrättelse- och säkerhetstjänstens (Must) årsbok
- Nationellt centrum för terrorhotbedömning, årsbedömning
- Nationell säkerhetsstrategi

3. Roller och ansvar i säkerhetsprocessen

Tydliga roller och ansvar inom kommunens säkerhetsarbete är en förutsättning för att genomföra kommunens uppdrag och aktiviteter med säkerhetsarbetet. Säkerhetsprocessen ska följa ordinarie verksamhetsledning och gällande visionsstyrningsmodell. Strategin ska bara ta upp de uppgifter och ansvar som är direkt kopplade till säkerhet som ett förtydligande.

Kommunfullmäktige

Ansvarar för att anta Åmåls säkerhetsstrategi för mandatperioden, plus ett år överlappande vilket säkerställer att Åmåls kommun alltid har en gällande säkerhetsstrategi och process. Antar Fullmäktiges arbetsordning och nämndernas reglementen som innefattar krisledningsnämnden.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens samlade verksamheter och uppdrag, inklusive säkerhetsarbetet. Kommunstyrelsen bevakar att uppföljning av säkerhetsarbetets utveckling sker i samtliga nämnder och bolag. Kommunstyrelsen ansvarar för att krisledningsnämnden får behövlig utbildning och övning för att kunna fullgöra sina uppgifter vid krishantering av extra ordinära händelser.

Nämnder, bolag och förvaltningar

Arbetar för att minska sårbarheten och öka hanteringsförmågan av samhällsstörning inom det egna verksamhetsområdet. Är representerade i arbetet med kommunens övergripande säkerhetsanalyser (RSA). Analyser används som underlag för att utveckla respektive förvaltnings eller bolags säkerhetsarbete. I uppgiften ingår även att verkställa specifika handlingsplaner, exempelvis nödvattenplan, kommunikationsplan, med flera. Ansvarar för kontinuitetsplaner för bolagets/förvaltningens viktiga verksamheter.

Kommunstyrelsens ordförande

Är de förtroendevaldas röst i säkerhetsfrågor samt leder och utvecklar Trygg Åmål kris och säkerhetsråd. Leder och ansvarar för krisledningsnämnden.

Kommunchefen

Utgör högsta tjänstemannaledning och är ytterst ansvarig för kommunens säkerhetsarbete. Genomför vid behov prioriteringar av säkerhetsarbetet utifrån strategier, mål och budget. Fastställer plan för säkerhetsutbildning och övning under mandatperioden.

Säkerhetssamordnare

Samordnar och säkerhetställer processen inom strategin och är tillika säkerhetsskyddschef. Stödjer kommunens förvaltningar och bolag i det praktiska arbetet med säkerheten. Svarar för att upprätta och avge lägesrapporter vid samhällsstörningar till den myndighet som regeringen bestämmer. Deltar i och eventuellt leder stödjande funktioner, råd och tillfälliga ISF grupper. Ansvarar för att utbilda och öva krisledningsnämnd och krisledningsorganisation. Svarar för omvärldsbevakning inom kommunal krishantering. Ansvarar för kommunens personal vad avser säkerhetsklassning. Är ordinarie stabschef i krisledningsorganisationen. Ansvarar för uppföljning och revidering av detta styrdokument.

Biträdande signalskyddschef

Ansvarar för att kommunicera säkerhetsskyddad information med andra myndigheter. Den biträdande signalskyddschefen ingår i västra Götalands signalskyddsorganisation och lyder i dessa frågor under länsstyrelsens signalskyddschef. Utses av chefen för kansli- och utredningsenheten. Biträdande signalskyddschefen utser en signalskyddsorganisation. Upprättar och uppdaterar en signalskyddsinstruktion. Ansvarar för utbildning av användare i krypteringssystemet Signe.

4. Beskrivning av säkerhetsområden med uppdrag och aktiviteter

4.1 Krishantering

Att hantera en kris utgår från lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid en extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap, från överenskommelsen om kommuners krisberedskap 2019-2022 mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR), från myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB) samt från lagen om skydd mot olyckor (LSO).

Krishantering Åmåls kommun ska minska sårbarheten i verksamheterna och ha god förmåga att hantera krissituationer i fredstid. Planeringen handlar ytterst om att använda tillgängliga resurser³ och om förmåga till effekt på bästa sätt, kopplat till tid och rum för den inträffade händelsen. Extraordinär händelse definieras som:

- En händelse som avviker från det normala.
- En allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning på den samhällsviktiga verksamheten.
- En händelse som kräver skyndsamma insatser av en kommun eller landsting (region).
- Att problemet inte löses av ensam aktör, kräver samordning.

4.1.1 Övergripande uppdrag och aktiviteter inom krishantering Åmåls kommun

Ett reglemente för krisledningsorganisationen ska tas fram. Förmåga att leda under kris ska övas och säkerställas minst två gånger under mandatperioden.

Samordningen mellan de kritiska beroendena⁴ och de enligt den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen definierade samhällsviktiga verksamheterna, ska säkerställas.

³ Tillgängliga resurser kan inkludera andra myndigheter, företag, föreningar och privat personers resurser

⁴ Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera exempelvis el.

Detaljerade handlingsplaner enligt gällande risk- och sårbarhetsanalys ska utvecklas med samtliga berörda aktörer.

Trygg Åmål kris och säkerhetsråd ska utgöra en grund för att skapa en lokal inriktning och samordningsfunktion (ISF).

Styrelse omgång tre ska vara genomförd och inrapporterat. Styrelse är en planeringsprocess under vilken statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för prioritering av samhällsviktiga elanvändare vid en manuell förbrukningsfrånkoppling (MFK). Syftet med styrelseplaneringen är att lindra samhällskonsekvenserna som uppstår om MFK behöver tillgripas vid en elfeffektbrist.

4.2 Totalförsvarsplanering

Totalförsvarsplanering utgår från lagen om extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap, från överenskommelse om kommuners arbete med civilt försvar 2018-2020 mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) samt från myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB).

Totalförsvaret består av både militärt och civilt försvar. Totalförsvarsplanering är den verksamhet som krävs för att förbereda Åmåls kommun från normalläge, gråzon, höjd beredskap och i slutändan krig i Sverige och vårt närområde. Totalförsvarsplanering syftar till att göra det möjligt för Åmåls kommun att bedriva verksamhet under beredskapshöjning och krig.

4.2.1 Övergripande uppdrag och aktiviteter inom totalförsvarsplanering

En analys ska genomföras kopplat till försvarsmaktens typfall och de olika typerna av beredskapshöjningar samt att en organisation ska kopplas till detta.

Identifierad organisation ska krigsplaceras och rapporteras till totalförsvarets rekryteringsmyndighet.

Allmän kompetensutveckling ska ske avseende totalförsvarsplanering och beredskapshöjning.

Deltagande vid totalförsvarsövning 2020 (TFÖ2020).

4.3 Säkerhetsskydd

Säkerhetsskydd utgår främst från säkerhetsskyddslagen, dataskyddsförordningen (GDPR), offentlighets- och sekretesslagen (OSL) samt från NIS-direktivet. Säkerhetspolisen är kommunernas tillsynsmyndighet.

Med säkerhetsskydd avses skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Säkerhetsskydd omfattar:

- Säkerhetsskyddsanalys
- Informationssäkerhet
- Fysisk säkerhet
- Personalsäkerhet
- Säkerhetsskyddad upphandling

4.3.1 Övergripande uppdrag och aktiviteter inom säkerhetskudd

Revisionsrapporten KPMG ska åtgärdas gällande information och informationssäkerhet.

En övergripande säkerhetskuddsanalys ska genomföras.

Befattningar med säkerhetsklassning II eller III ska identifieras och ingå som en naturlig del i anställningsprocessen.

Utbildning i och system för att hantera uppgifter som är säkerhetsklassade ska utvecklas. Krypteringssystem ska införas i kommunen i syfte att kunna dela säkerhetskuddad information.

Skyddet av våra samhällsviktiga anläggningar ska ses över och om möjligt åtgärdas.

Biträdande signalskuddschef och en signalskuddsorganisation ska utses.

4.4 Brott och brottsförebyggande

Brott och brottsförebyggande arbete har stöd i arbetsmiljölagen och i regeringens beslut att ge Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att utveckla det nationella stödet och samordningen av brottsförebyggande arbete. Säkerhetsområdet omfattar Åmåls kommuns geografiska område och invånare. Åmåls kommuns eget brott och brottsförebyggande arbete kan bestå av akuta, kortsiktiga eller långsiktiga åtgärder.

Åmåls kommuns brott och brottsförebyggande arbete syftar till att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället. Utöver akuta uppdrag och utredningsverksamhet handlar största delen av arbetet om brottsförebyggande insatser.

4.4.1 Övergripande uppdrag och aktiviteter inom Brott och brottsförebyggande

Åmåls kommun ska vara en kommun där alla nyproducerade och ombyggda bostadsområden, skolor, offentliga rum etc är säkra och trygga.

Åmål ska vara en kommun där inga barn eller ungdomar utsätts för brott och otrygghet i skolmiljön.

Åmål ska vara en kommun där samtliga förtroendevalda och anställda är säkra och trygga.

Åmåls kommun ska vara en kommun där organiserad brottslighet inte får ytterligare fotfäste.

Åmål ska vara en kommun där varken kvinnor, män eller barn utsätts för eller upplever våld i nära relationer.

Åmål ska vara en kommun där alla människor har lika värde, kan leva ett fritt liv och där varken kvinnor, män eller barn utsätts för hedersrelaterat våld eller förtryck.

Åmål ska vara en öppen och demokratisk kommun där extremistiska värderingar tidigt förebyggs, identifieras och hanteras så att Åmål kan vara en plats utan inslag av våldsbejakande extremism.

4.5 Rapportering

Angående krishantering och totalförsvarsplanering ska en uppföljning lämnas in årligen till länsstyrelsen, senast den 15 februari året efter vart och ett av mandatperiodens fyra år.

Inom säkerhetsområde krishantering ska kommunen senast den 31 oktober, under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige, redovisa en övergripande risk- och sårbarhetsanalys till länsstyrelsen. Kommunens risk- och sårbarhetsanalys inom krishanteringen ska göras enligt MSBFS 2015:5.

Kommunen ska redovisa detta styrdokument till länsstyrelsen senast den 31 december, under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige.

Utbildningsplan och övningsplan säkerhetstjänst ska redovisas till länsstyrelsen senast den 31 december, under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige.

5. Bilagor:

Bilaga 1: Begrepp och förklaringar på ord inom säkerhetstjänsten.

Bilaga 1: Begrepp och förklaringar på ord inom säkerhetstjänsten.

Kris/ extra ordinär händelse

Med en kris menas en eller flera samhällstörningar som drabbar många människor och stora delar av vårt samhälle. En kris hotar grundläggande funktioner och värden, som exempelvis elförsörjningen, eller vår hälsa och frihet. Kris/extraordinär händelse definieras som:

- En händelse som avviker från det normala.
- En allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning på den samhällsviktiga verksamheten.
- En händelse som kräver skyndsamma insatser av en kommun eller landsting (region).
- Att problemet inte löses av ensam aktör, kräver samordning.

Samhällstörning

De företeelser och händelser som hotar och ger skadeverkningar på det som ska skyddas i samhället. En samhällstörning kan vara behov av samordning mellan aktörer, men kan lösas av enskild aktör. En samhällstörning kan i förlängningen leda till en extra ordinär händelse/kris.

Samhällsviktig verksamhet eller samhällsfunktioner

Samhällsviktig verksamhet Vårt samhälle måste fungera även vid en allvarlig kris. Därför är det viktigt att definiera vilka verksamheter som är nödvändiga för att kunna undvika eller hantera kriser, så kallade samhällsviktiga verksamheter. Dessa uppfyller följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället. Exempelvis energiförsörjning eller hälso- och sjukvård. och/eller:
- verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället skall kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt, exempelvis radio och TV

Risk- och sårbarhetsanalyser (RSA)

Är ett sätt för krishanteringssystemets aktörer att få en bättre uppfattning om vilka riskerna är och var i systemet sårbarheterna finns. Risk och sårbarhetsanalyser kan se olika ut beroende på uppgift, verksamhet och syfte eller säkerhetsområde.

Skyddsvärt (fatställt av den nationella säkerhetsstrategin)

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättsäkerhet, mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Styrdokument

Ett styrdokument anger ramar för vad som är beslutat i en organisation vad beträffar en bestämd verksamhet.

Risk och sårbarhetsanalyser (RSA) eller säkerhetsanalys

Är ett sätt för Åmåls kommun att få en bättre uppfattning om vilka riskerna är och var i systemet sårbarheterna finns. Risk och sårbarhetsanalyser kan se olika ut beroende på uppgift, verksamhet och syfte eller säkerhetsområde.

Geografiskt områdesansvar

Kommuner har geografiskt områdesansvar. Det geografiska områdesansvaret innebär att säkerställa att samordningen fungerar mellan aktörerna inom det egna geografiska området.

Inriktning och samordningsfunktion (ISF)

I praktiken är alltså ISF möten, fysiska eller på distans, som berörda aktörer genomför för att komma överens om hur en samhällsstörning ska hanteras. Vid samhällsstörningar behöver de som hanterar störningen samordna sina insatser för att kunna agera så effektivt som möjligt. De uppkomna behoven i en sådan situation kan ibland dessutom överstiga de tillgängliga resurserna. Berörda aktörer behöver därför samordna sina åtgärder, prioritera behoven och hjälpas åt för att tillgodose behoven. Det handlar om att styra hanteringen mot de mest angelägna behoven utifrån en helhetssyn snarare än att enbart se till den egna organisationens uppgifter

Säkerhetsklassad information

Klassificering av information är en grundläggande aktivitet för att information och resurser ges nödvändigt skydd. Det är informationen som är skyddsobjektet, dvs det som ska skyddas. Det kan exempelvis röra skydd av information som styr viktiga samhällsfunktioner eller som hanterar sammanställningar av uppgifter där uppgifternas tillgänglighet eller riktighet är av betydelse för Sveriges säkerhet.

Befattningar i säkerhetsklass

Myndigheter, kommuner och regioner ska med utgångspunkt i säkerhetsskyddsanalysen fatta beslut om vilka anställningar eller annat deltagande i den egna verksamheten som ska vara inplacerade i säkerhetsklass. Det är viktigt att komma ihåg att det är befattningen eller uppdraget som är placerat i säkerhetsklass. Säkerhetsklassificering syftar till att är att klarlägga om en person kan antas vara lojal mot de intressen som ska skyddas.

Styrel

Styrel är en planeringsprocess under vilken statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för prioritering av samhällsviktiga elanvändare vid en manuell förbrukningsfrånkoppling (MFK). Syftet med styrelplaneringen är att lindra samhällskonsekvenserna som uppstår om MFK behöver tillgripas vid en elfektbrist.